

DEZVOLTARE REGIONALĂ

CONSILIUL REGIONAL PENTRU DEZVOLTARE SUD S-A ÎNTRUNIT PENTRU A III-A OARĂ ÎN ACEST AN

A treia ședință ordinară a CRD Sud, a convocat la Cimișlia, 20 din cei 32 membri ai CRD Sud, reprezentanți ai MDRC, Ministerului Mediului, experți GIZ și specialiști ADR Sud.

În debutul evenimentului, dl Liviu Oboroc, viceministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, a declarat că "e logic să ne întrunim în această perioadă pentru a evalua progresele ADR Sud și CRD Sud, realizările în cele 9 luni, precum și rezultatele CNCDR din 2.09.2014. Conform resurselor preconizate, au mai fost redistribuite către ADR Sud încă 6 milioane de lei, pentru a finaliza unele proiecte, deși încă mai avem nevoie de finanțare și căutăm surse pentru a completa Fondul Național de Dezvoltare Regională. În acest sens, ne concentrăm eforturile, mai ales că recent ADR Sud a organizat un Forum regional, care sperăm vine să completeze intențiile noastre", a comunicat oficialul.

Specialiști ai secțiilor Planificare strategică și programare și Management proiecte, au prezentat situația în detalii, privind activitățile realizate și proiectele implementate de către ADR Sud, în perioada respectivă. Valorificarea bugetului și realizarea lucrărilor în termeni - au fost punctele forte, accentuate de către specialistul management proiecte, Bunduchi Anastasia. Proiectul "Construcția drumului Sărățica Nouă -

Tomaiul Nou din raionul Leova " a fost prezentat ca un proiect de succes pentru ADR Sud, și către 15 octombrie, urmează să aibă loc recepția la terminarea lucrărilor.

Membrii CRD Sud au aprobat cu unanimitate de voturi, raportul de activitate al ADR Sud pentru perioada ianuarie - septembrie curent.

Tomas Henz, expert GIZ în sectorul drumurilor locale și regionale a prezentat Consiliului, acțiunile întreprinse în vederea elaborării Programului Regional Sectorial în domeniul drumurilor locale regionale (DLR). "Prin cele câteva ateliere de lucru în domeniul dar am identificat coridoarele de legătură, deoarece drumurile locale trebuie să asigure conexiunea cu drumurile naționale, precum și dezvoltarea economică a regiunii", a conchis expertul.

Valerian Bînzaru, șeful DGDR, a menționat că "am înștiințat ca experți să aducă la cunoștința D-stră metodologiile de identificare a drumurilor regionale, iar la ședința din decembrie, sperăm să aprobăm Programul Regional Sectorial în domeniul DLR."

În cadrul subiectului ce ține de Managementul Deșeurilor Solide, a fost prezentată situația de către dna Tamara Guvir, expert GIZ, care a informat despre faptul că or. Cahul a fost iden-

tificat ca locație pentru amplasarea depozitului regional de deșeuri, în baza celei mai mari cantități de deșeuri generate. În acest context, expertul a solicitat o implicare mai activă din parte APL I și II din Cahul.

În baza unor studii recente, s-a stabilit că țările în curs de dezvoltare pot fi mai afectate de schimbările climatice. De aceea la ședința CRD Sud, au fost prezenți și reprezentanți ai oficiului Schimbarea Climei. Specialiștii în domeniul dat, au venit cu detalii despre acest fenomen și posibilitățile de adaptare. "Adaptarea trebuie să aibă o nuanță planificată și activitățile ce urmează să le întreprindem, depind de posibilitățile economice, situația demografică și altele. Pentru aceasta, va fi nevoie de un buget", a specificat Ala Druță, reprezentant al oficiului Schimbarea Climei.

Membrii CRD Sud au fost informați despre posibilitățile de accesare a fondurilor, în scopul prevenirii și adaptării la schimbările climatice. În acest context, a fost prezentat proiectul ADA/UNDP „Suport pentru Procesul Național de Planificare a Adaptării Republicii Moldova la Schimbările Climatice”, precum și schema de granturi mici pentru finanțarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice la nivel local.

Cooperare pentru dezvoltare

ADR SUD A ELABORAT RAPORTUL NAȚIONAL ȘI STRATEGIA NAȚIONALĂ PRIVIND IMPLEMENTAREA CONVENȚIEI INTERNAȚIONALE DE GESTIONARE A DEȘEURILOR GENERATE DE NAVE PE DUNĂRE

Agenția de Dezvoltare Regională Sud, în calitate de partener asociat al proiectului CO-WANDA (Convention for waste management for inland navigation on the Danube), a participat vineri, 3 octombrie 2014 la o ședință de lucru ce s-a desfășurat în incinta Portului Internațional Giurgiulești, în cadrul căreia a prezentat rezultatele finale ale proiectului: Raportul Național și Strategia Națională a Republicii Moldova, privind implementarea Convenției Internaționale de gestionare a deșeurilor generate pe Dunăre (CO-WANDA). Evenimentul a întrunit reprezentanți ai MDRC, MTID, ADR Sud, Oficiul EPPO, CN APDM SA Galați, Portului Liber Internațional Giurgiulești, AO EcoContact - factori implicați nemijlocit în domeniu.

Directorul Agenției de Dezvoltare Regională Sud, dna Maria Culeșov și-a exprimat gratitudinea pentru oportunitatea respectivă, menționând următoarele:

"ADR Sud și-a mobilizat eforturile instituționale și a dus cu succes la bun sfârșit activitățile propuse a fi implementate, precum: planificarea, organizarea și administrarea procedurilor de achiziții publice; evaluarea ofertelor și desemnarea ONG-ului care s-a ocupat ulterior de elaborarea Raportului Național și a Strategiei Naționale privind implementarea Convenției Internaționale de gestionare a deșeurilor generate de nave pe Dunăre; elaborarea, aprobarea și diseminarea materialelor promoționale referitoare la proiectul dat".

"Echilibrarea dezvoltării economice cu ecologia și gestionarea riscurilor de mediu reprezintă o prioritate pentru regiunea Dunării"- acesta a fost mesajul viceministrului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Liviu Oboroc, prezent la ședință. Oficialul MDRC este în același timp și coordonator național SUERD în Republica Moldova, astfel a menționat interesul și necesitatea țării noastre față de acest gen de activități.

Republica Moldova a fost reprezentată de către ADR Sud de la fazele incipiente ale proiectului (octombrie 2012), contribuind la realizarea obiectivului principal: **realizarea variantei draft a unei convenții internaționale pentru managementul deșeurilor generate de nave pe Dunăre**" și la facilitarea implementării unui sistem transnațional modern și inovator de management a deșeurilor respective.

ADR SUD VA SEMNA UN MEMORANDUM DE COLABORARE CU ADR SUD - MUNTENIA

O delegație din România, condusă de președintele Consiliului Județean Prahova, dl Mircea Cosma, au efectuat o vizită de lucru în incinta ADR Sud, împreună cu directorul ADR Sud - Muntenia, dl Liviu Mușat.

La ședință au participat reprezentanți ai APL de nivelurile I și II, ai CJ Prahova și ADR Sud-Muntenia, mass-media regională și specialiștii ADR Sud.

În debutul evenimentului, dl Mircea Cosma și-a arătat disponibilitatea de colaborare cu ADR Sud, "ca instituție regională, care ar trebui să transforme orașul Cimișlia într-un centru de dezvoltare al întregii regiuni. Am organizat această întâlnire ca să cunoașteți regiunile din punct de vedere tehnic. Vrem să vă împărtășim experiența noastră, fondurile europene care urmează să le accesați să le puteți gestiona, conform necesităților voastre", a menționat Mircea Cosma.

În cadrul ședinței comune, directorul ADR Sud, dna Maria Culeșov și Liviu Mușat, director al ADR Sud-Muntenia, și-au împărtășit experiența de realizare a politicii de dezvoltare regională. Directorul ADR Sud a descris procesul de identificare și realizare a proiectelor de dezvoltare regională, rolul și funcțiile CRD Sud, precum și mecanismul de finanțare din **Fondul Național de Dezvoltare Regională**. La rândul său, dl Liviu Dragnea, a relatat despre statutul, rolul și atribuțiile instituției pe care o conduce. Astfel, directorul ADR Sud-Muntenia, a declarat că "prin accesul la fondul național, ADR Sud a obținut o experiență de atragere și gestionare a banilor; experiență pe care nu am avut-o noi, deoarece instituția noastră a fost creată pentru a gestiona fonduri europene, PHARE - spre exemplu."

În final, reprezentanții ADR Sud și ADR Sud - Muntenia, au identificat posibilități de colaborare, de extindere a relațiilor, prin semnarea ulterioară a unui memorandum de colaborare între Agenții. În decembrie curent, reprezentanții ADR Sud urmează să întreprindă o vizită de studiu în Regiunea de Dezvoltare Sud - Muntenia

REGIUNEA SUD ARE CELE MAI BUNE CONCEPTE DE PROIECTE ÎN DOMENIUL DE APROVIZIONARE CU APĂ ȘI DE CANALIZARE

In perioada 8 -13 octombrie curent, un grup de experți GIZ , vor efectua vizite în localitățile beneficiare de proiecte investiționale în domeniul de AAC. Scopul vizitelor este de a îmbunătăți conceptele de proiect posibile (CPP), prin intermediul chestionarelor, privind activitatea operatorilor economici responsabili de gestionarea serviciilor AAC.

Astfel, la data de 8 octombrie, un grup de experți GIZ, specialiști ai ADR Sud, operatori în domeniu, reprezentanți ai APL I și II, s-au întrunit în ședințe de lucru în sediile APĂ - Canal Leova și Cimișlia. În cadrul ședințelor au fost analizate datele colectate, au fost completate CPP-le, precum și s-au realizat vizite în teritoriu, în localitățile beneficiare de proiecte în AAC.

Experții GIZ vor continua vizitarea operatorilor economici responsabili de AAC din localitățile Cantemir, Cahul - la 9 octombrie; Căușeni, Ștefan Vodă - 10 octombrie; Basarabeasca, Taraclia - 13 octombrie curent.

De menționat, experții au început vizitele din Regiunea Sud, deoarece CPP-le propuse sînt cele mai calitative, atît din punct de vedere tehnic, cît și documentar.

O NOUĂ ȘEDINȚĂ ÎN CADRUL REȚELEI DE SOCIALIZARE SUD A FEMEILOR CE ACTIVEAZĂ ÎN SECTORUL AGRICOL

Agenția de Dezvoltare Regională Sud în comun cu centrul regional CONTACT Cahul, au organizat și desfășurat astăzi ședința regională cu genericul "Acordul de Asociere a RM la UE și importanța lui pentru dezvoltarea socio-economică a țării", în cadrul Rețelei de socializare Sud a femeilor ce activează în sectorul agricol. În debutul evenimentului, dl Mihai Cucereanu, coordonator de proiect, a

declarat că "în ședințele precedente au fost propuse spre abordare subiecte ce țin de dezvoltarea personală, dezvoltarea profesională, vizite de studiu, precum și de Acordul de asociere cu UE. În acest context, am decis să abordăm astăzi

"Acordul de Asociere a RM la UE și importanța lui pentru dezvoltarea socio-economică a țării". Doamnele prezente la eveniment au apreciat locul și potențialul Moldovei în actualul context regional, precum și poziția și temerile cetățenilor Republicii

Moldova vis - a - vis de acest proces. În cadrul ședinței, antreprenoarele și-au evaluat propriile activități și s-au

expus asupra provocărilor și planurilor de viitor, prin prisma prevederilor **Acordului de Asociere a RM la UE**.

În final, participantele au realizat un studiu de caz prin care au evaluat impactul Acordului de Asociere asupra societății, au identificat aspecte pozitive ale Acordului și le-au comparat cu oportunitățile oferite de Uniunea Euro-Asiatică; au identificat acțiunile ce urmează a fi întreprinse în cadrul **Rețelei de socializare Sud a femeilor ce activează în sectorul agricol**.

CONTINUĂ ACTIVITĂȚILE DE SUSȚINERE A ANTREPRENORILOR DIN REGIUNEA SUD

În continuarea activităților privind susținerea antreprenoriatului, Agenția de Dezvoltare Regională Sud organizează activități menite să fortifice capacitățile actorilor locali și regionali în aplicarea instrumentelor de dezvoltare socio-economică echilibrată a RDS. În acest scop, Agenția Cehă de Dezvoltare în comun cu ADR Sud, va implementa proiectul **"Consolidarea capacităților administrației publice din RM - Regiunea de Sud"**, care va include :

- Elaborarea și diseminarea unui ghid practice privind elaborarea proiectelor în sectorul economic;
- Instruirea APL, ONG și reprezentanților sectorului privat, bazată pe experiența Cehiei, în elaborarea notelor conceptuale și a pachetului de documente a propunerilor de proiecte pentru aplicare la Fondul Național de Dezvoltare Regională (FNDR);
- Consultații practice individuale în elaborarea propunerilor de proiecte;
- Organizarea unei conferințe regionale;
- Vizite de studiu în Cehia în scopul informării și dezvoltării proiectelor regionale cu implicarea sectorului privat.

În acest context, reprezentantul organizației **Haskoning DHV din Cehia, Radim Gill** și reprezentanții ADR Sud, au lansat un ciclu de ședințe cu actorii regionali și locali, începând cu 21 octombrie 2014 la Cimișlia. La prima reuniune au participat reprezentanții APL din raioanele Leova, Cimișlia și Basarabeasca.

În debutul evenimentului, directorul ADR Sud, dna Maria Culeșov a declarat că "una din prioritățile dezvoltării regionale este susținerea antreprenoriatului, dar la acest capitol practic nu avem proiecte implementate. De aceea ne propunem să contribuim la consolidarea capacităților actorilor de dezvoltare locală și regională prin implementarea acestui proiect", a menționat Maria Culeșov.

Ședința a continuat cu informarea asistenței despre scopul și obiectivele proiectului, precum și despre activitățile ce urmează a fi întreprinse.

PROIECTELE FINANȚATE DE CĂTRE GUVERNUL GERMANIEI ÎN REGIUNEA SUD, MONITORIZATE DE DEPARTAMENTUL DE CONSTRUCȚII AL GIZ

Reprezentanții ai Departamentului de Construcții al GIZ împreună cu specialiștii ADR Sud și șeful Direcției relații cu instituțiile de dezvoltare regională, în cadrul MDRC, Sergiu Cekan, au examinat documentația proiectelor finanțate de Guvernul Germaniei realizate în Regiunea de Dezvoltare Sud și au analizat aspectele ce vizează realizarea proiectelor de dezvoltare regional prin cooperarea moldo-germană.

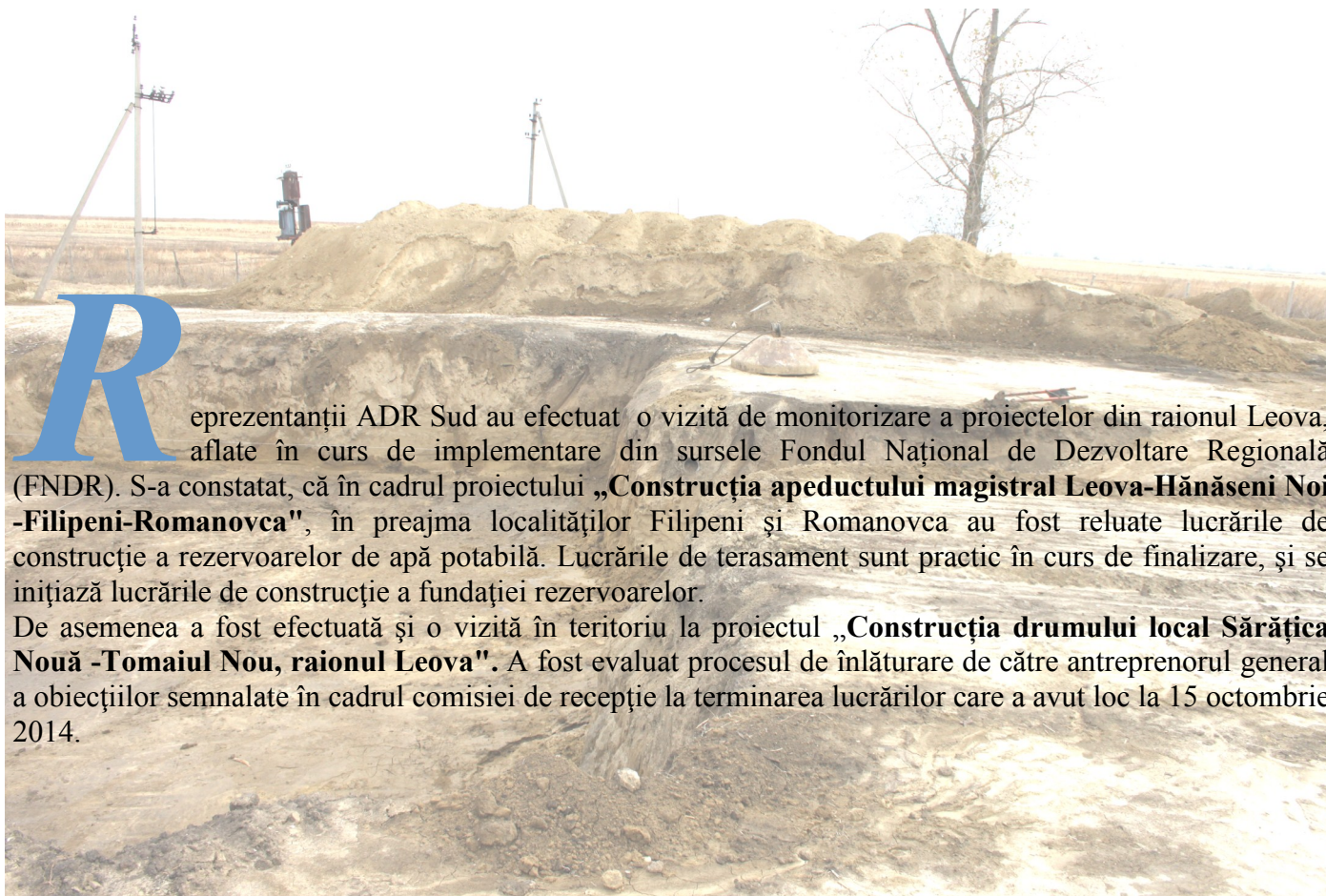
Reprezentanții GIZ au analizat procedura de implementare a proiectului **Aprovizionarea cu apă potabilă a locuitorilor s. Roșu, r. Cahul**, au evaluat gradul de pregătire a documentelor și modul de organizare a achizițiilor publice pentru proiectele **Construcția sistemului de canalizare în s. Roșu cu conectarea la sistemul de canalizare a or. Cahul și Reabilitarea stației de tratare a apei în or. Cahul**.

Vizitele de monitorizare au avut loc în regiunile de dezvoltare Nord, Centru și Sud ale țării în perioada 22-25 octombrie. Reprezentanții GIZ urmează să se întrunească

în cadrul unei reuniuni de totalizare, pentru asigurarea calității lucrărilor în cadrul proiectelor de dezvoltare regională realizate în **Republica Moldova, cu suport financiar din partea Guvernului Germaniei**.

PROIECTE DE DEZVOLTARE REGIONALĂ ÎN IMPLEMENTARE

Leova//„Construcția apeductului magistral Leova-Hănăsenii Noi-Filipeni-Romanovca”

Reprezentanții ADR Sud au efectuat o vizită de monitorizare a proiectelor din raionul Leova, aflate în curs de implementare din sursele Fondul Național de Dezvoltare Regională (FNDR). S-a constatat, că în cadrul proiectului „**Construcția apeductului magistral Leova-Hănăsenii Noi-Filipeni-Romanovca**”, în preajma localităților Filipeni și Romanovca au fost reluate lucrările de construcție a rezervoarelor de apă potabilă. Lucrările de terasament sunt practic în curs de finalizare, și se inițiază lucrările de construcție a fundației rezervoarelor.

De asemenea a fost efectuată și o vizită în teritoriu la proiectul „**Construcția drumului local Sărățica Nouă -Tomaicul Nou, raionul Leova**”. A fost evaluat procesul de înlăturare de către antreprenorul general a obiecțiilor semnalate în cadrul comisiei de recepție la terminarea lucrărilor care a avut loc la 15 octombrie 2014.

Cantemir//Vizită de lucru privind aprovizionarea cu apă și canalizare a raionului

Specialiștii ADR Sud în comun cu experții GIZ în domeniul AAC, au efectuat o vizită de lucru în r-nul Cantemir, în contextul analizei oportunităților de alimentare cu apă a localităților din r-nul Leova prin intermediul rețelelor din r-nul Cantemir.

Posibilitatea dată este analizată de către experții GIZ în cadrul elaborării Studiului de Fezabilitate privind extinderea serviciilor de alimentare cu apă în interiorul r-nului Leova.

La ședință, care a avut loc în incinta Consiliului Raional Cantemir, au participat reprezentanți ai Direcției Dezvoltare teritorială și regională din cadrul consiliului raional, primăriei or. Cantemir și directorul „Apă-Canal” Cantemir. În cadrul ședinței s-a discutat master planul și draftul strategiei raionului Cantemir cu privire la alimentarea cu apă a localităților raionului, cu posibilitatea de extindere către localitățile învecinate din raionul Leova, cât și despre capacitatea operatorului orașenesc de a gestiona rețelele noi create. De asemenea, în cadrul vizitei a fost vizitată stația de captare a apei brute, stația de pompare primară, stația de tratare a apei, care au fost recent renovate prin intermediul Agenției pentru Dezvoltare Austriece (ADA).

Datele recepționate în cadrul ședinței de lucru și a vizitelor din teritoriu vor fi utilizate de către experții GIZ în cadrul elaborării Studiului de Fezabilitate privind extinderea serviciilor de alimentare cu apă în interiorul r-nului Leova.

Cahul//Evaluarea lucrărilor de construcție în cadrul proiectelor din orașul Cahul

În scopul examinării gradului de executare a lucrărilor de construcție, șeful Direcției Generale de Dezvoltare Regională (DGDR) din cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC), dl Valerian Bînzaru împreună cu specialiștii ADR Sud, au efectuat o vizită de monitorizare la proiectele aflate în curs de implementare din sursele FNDR (Fondul Național de Dezvoltare Regională) în raionul Cahul și anume: **„Reabilitarea zonei de odihnă și agrement Lacul Sarat din or. Cahul” și „Reabilitarea și modernizarea drumului de importanță regională - str. V. Spirin din or. Cahul”.**

În urma examinării lucrărilor efectuate, în cadrul proiectului „Reabilitarea zonei de odihnă și agrement Lacul Sarat din or. Cahul”, s-au constatat abateri semnificative în execuție de la documentația tehnică a proiectului. Aceste abateri țin de realizarea unor categorii de lucrări care sunt planificate pentru alte etape ulterioare și care la moment nu sunt reflectate în materialele grafice ale proiectului. De asemenea nu este respectată tehnologia de consolidare a taluzurilor.

Întru clarificarea și identificarea unor soluții optime, șeful DGDR a convocat o ședință, cu participarea antreprenorului, beneficiarului și a autorității de implementare - ADR Sud, în urma căreia s-a decis inadmiterea continuării lucrărilor cu încălcările menționate. Urmează ca beneficiarul să decidă asupra calității lucrărilor de betonare efectuate și în caz de necesitate va iniția un proces de modificare a proiectului cu o ulterioară coordonare cu Serviciul de Stat pentru Verificarea și Expertizarea Proiectelor (SSVEPC), reluarea lucrărilor fiind posibilă doar după coordonarea tehnologiei.

În cadrul monitorizării proiectului " Reabilitarea și modernizarea drumului de importanță regională - str. V. Spirin din or. Cahul" a fost evaluat volumul de lucrări efectuate pînă în prezent dar și constatarea necesității pauzei tehnologice în legătură cu condițiile nefavorabile ale mediului pe parcursul perioadei rece a anului.

Pentru proiectul **"Reabilitarea zonei de odihnă și agrement Lacul Sarat din or. Cahul"**, în anul 2014 s-au alocat 3 mln lei, iar costul total al proiectului constituie 12 119,40 mii lei.

Referitor la proiectul **" Reabilitarea și modernizarea drumului de importanță regională - str. V. Spirin din or. Cahul"**, pentru anul 2014 s-au alocat 3 mln lei, costul total al proiectului fiind de 46 821.5 mii lei.

**AGENȚIA DE DEZVOLTARE
REGIONALĂ SUD**

Or. Cimișlia

Bld. Ștefan cel Mare, 12

Tel/fax - 0241 2 62 86

E-mail - adrsud@gmail.com

**CONSILIUL REGIONAL PENTRU DEZVOLTARE
SUD S-A ÎNTRUNIT PENTRU A III-A OARĂ ÎN
ACEST AN1**

**ADR SUD A ELABORAT RAPORTUL NAȚIONAL
ȘI STRATEGIA NAȚIONALĂ PRIVIND
IMPLEMENTAREA CONVENȚIEI
INTERNATIONALE DE GESTIONARE A
DEȘEURILOR GENERATE DE NAVE PE
DUNĂRE2**

**ADR SUD VA SEMNA UN MEMORANDUM DE
COLABORARE CU ADR SUD - MUNTENIA.....2**

**REGIUNEA SUD ARE CELE MAI BUNE CON-
CEPTE DE PROIECTE ÎN DOMENIUL DE
APROVIZIONARE CU APĂ
ȘI DE CANALIZARE3**

**O NOUĂ ȘEDINȚĂ ÎN CADRUL REȚELEI DE
SOCIALIZARE SUD A FEMEILOR CE
ACTIVEAZĂ ÎN SECTORUL
AGRICOL4**

**PROIECTELE FINANȚATE DE CĂTRE
GUVERNUL GERMANIEI ÎN REGIUNEA SUD,
MONITORIZATE DE DEPARTAMENTUL DE
CONSTRUCȚII AL GIZ5**

**PROIECTE DE DEZVOLTARE REGIONALĂ ÎN
IMPLEMENTARE.....6-7**

C O O P E R A R E P E N T R U D E Z V O L T A R E

Agenția este instituție publică necomercială cu autonomie financiară subordonată Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și se constituie pentru asigurarea operaționalității procesului de implementare și realizare a Strategiei de dezvoltare regională. Agenția își desfășoară activitatea în baza mijloacelor Fondului Național pentru Dezvoltare Regională, donații și granturi (din partea organizațiilor donatoare internaționale sau altor entități private și publice) și a altor surse ce nu contravin legislației. Agenția își desfășoară activitatea în colaborare cu ministerele, alte autorități administrative centrale și autoritățile administrației publice locale, parteneri de dezvoltare, societatea civilă, agenți economici, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare, din Republica Moldova și din străinătate.